

Szerkesztőség:

I-ső kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József,

Társ-szerkesztő:

Viz Zoltán,

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

Az igazság.

(V) A „kenyér“-ről jelent meg a minap
e lapokban egy gyakorlati irányú cikkkecske,
mely megragadta figyelmemet.

Bizony igen fontos egy cikk az élet
fentartásához a kenyér s e fogalom még
csak nyer súlyban az által, ha azt átvitt
értelemben véve ezzel a megélhetés összes
feltételeit jelezzük; az élet ugyanis tulajdon-
kép e föltételek megszerzése utáni küzde-
lemből áll, abban telik le, legalább is azokra
nézve, akik nem születnek bele a vagyonba,
mely biztos existenciát ad nekik, hanem
maguknak kell ön és családjuk föntartásáról,
sokszor verejtékes munkával, gondoskodni.

Ebben a kenyérről való küzdelemben
osztunk is és kapunk is kölcsönösen a tár-
sadalmi életben sebeket, mert hiszen épen
azért nevezzük küzdelemnek.

Elvitázhatlan természeti joga minden
embernek gondoskodni a „kenyér“-ről a
maga és övéi számára, de sőt kötelessége
is ez mindaddig, míg testi, szellemi ereje
erre őt képesítik; és pedig lehetőleg minél
jobb sorsot kell azoknak biztosítani, a mi
a szeretet kötelékéből önként következik.
De épen e pontnál fordul elő aztán a leg-
több visszaélés.

A mint a hivatkozott cikk írója e rö-
vid, sokat mondó szálló igével fejez ki:
„élni és élni hagyni“, ugyanazt követeli a
keresztény erkölestan is, melynek egyik
alapja a felebarát szeretetének parancsolata:
„szerezd felebarátodat, mint tenmagadat!“
Ennél fogva a mit nem akarsz, hogy csele-
kedjenek neked az emberek, te se tedd azt
nekik; a mi azt jelenti, hogy a kenyér utáni
harcznak tisztességesnek kell lenni, vagyis
csak ama pontig szabad saját javunkat
keresni és akarni, míg az mások megron-
tására nem szolgál. És így jutunk aztán a
legtermészetesebb eszmekepcsolat útján a
kenyérrel az igazságra.

Igen, t. olvasóink, nemcsak kenyérré
van szükségünk, de igazságra is! A kenyér
a testet táplálja, az igazság pedig a lelket.
Egyaránt szükséges mind a kettő.

Már Pilátus fölvetette a kérdést: hol
az igazság? Azóta is már sokan kutatták
azt mindenféle s a tudós nyughataatlan szel-
leme még ma nap is mindenféle bölcsészeti
rendszerrel épít fel magának, mint a gyermek
a kártyavárat, de a melyet rövid gyönyör-
ködés után egy rákövetkező olvatos új el-
mélet ismét megsemmisít, bizonyítva ezzel
azt, hogy nem sikerült feltalálni az igaz-
ságot.

meit tévetegen jártatta bokorról, bokorra s nya-
kában egy csomó kiérdemült uraságoztól levetett
pipaszár lógott csutorájánál fogva madzagra kö-
tözve.

Egy meglehetősen vastag pipaszárát azonban,
melynek csutorájára válogatott mezei virágokból
összeállított kis csokor volt nagy műgonddal kö-
tözve, mint a fuvolát, fakó ajkához szoritotta s
még a billegtetést is utánozva, keservesen fü-
tyülgetett.

Ott botorkált a csete-bodza bokrokban, mikor
hozzáértem s megszóllítottam:

— Adj Isten, öreg apó! Hová, háva ilyen vigan?

Rám meresztette apró, szürke szeméit, mint
aki még embert nem látott soha életében s aztán
rekedt torok hangon szólt:

— Nem látta az én Boriskámat?

— Nem én öreget. Miért?

Hátat fordított s a következő perczen már
ismét a saját módja szerint fuvolázva, esörtetett
odább.

Sokáig néztem utánna, míg csak el nem
tünt a lombok sűrűjében.

A faluban tudtam csak meg, hogy tulajdon-
képen Hollós Péternek hívják s kerülője volt még
nem régiben annak az erdőnek, amelyben most
olyan ágrulszakadtan bódorog. Ott lakott a patak
hiddal szemben levő kis kerülő házban egyetlen
unokájával, a szép Boriskával együtt.

Ha minden vallás és bölcsélet magját
akarjuk mintegy extrahálni, vagyis kutatjuk
a sokféle tan- és okoskodásokban a közös
eszmekeket, az érintkezési pontokat, az egy-
más iránti igazság, méltányosság az, a mi
minden elágazások mellett is, mint közös
igény merül fel. Ezt a viszonyos igazságot,
amit tulajdonkép és helyesebben egy szó-
val igazságosságnak mondhatunk, nevezi a
bölcsészeti „humanismus“-nak, vagyis em-
berienségnek.

Sok művelt ember, aki positiv hit nél-
kül egyes filozofikus szentenciákban keres
megnyugvást lelki töprengéseiben, a huma-
nismust tekinti az ember legfőbb céljának,
mely a társadalom lehető boldogságának is
alapja. Ez azonban így fogva fel, positiv
hit nélkül nem képes azt az erőt és tevé-
kenységet kifejtetni, a mely szükséges a köl-
csönös igazsághoz. Ez ugyanis egy életen
át igen sok önmegtagadással, önlegyözéssel,
vágyaink megfékezésével jár, a melyre csak
a testiségtől igen elvont szellem lehet ké-
pes. In specie nem ismerem el igazságnak
a szabadkőművesség humanismusát, daczára
annak, hogy működésük czégreül ezt vise-
lik; mert ha tisztán csak arra törekednek,
hogy a társadalom sebeit irgalmas szamari-
tánusként gyógyítgassák jótékony cselekedé-

Ez a Boriska árva leány volt s még kicsiny
korában került öreg szülőihez, hol eladó leánynya
serdülve, az öreg élete társának halála után gazd-
asszonykodott. S azért, hogy kinnt laktak, bejárt
ő a falubeli nagy kocsmába minden ünnep dél-
után táncolni, mert szeretett neki látni s nem is
utolsó lány volt a környéken. Szép, göndör, fe-
kete hajában csak úgy csillogott-villogott a párta
gyöngye, mint az a két éjsötét gyémánt szem,
melyeket ha rávetett az ember fiára, az azt sem
tudta hirtelenibe, melyik lábára álljon.

Ezt a legutolsó nem a Szívósné nénemasz-
szony találta ki, de valósággal megesett a Szé-
kely Pistával, mikor az édes anyja vele küldte
haza a kölcsönbe kért létrát, ő maga beszélte.

... Egyre szaladt az idő, a Boriska még
nem ment férjhez, pedig oda való lett volna már.
A faluban ugyan egyre sugdosták, hogy így, meg
ugy azért uem megy, mert szeretője van. Az ám,
még pedig éktelen nagy úr, aki mindig lóháton
jár hozzá este, mikor az öreg kerülni megy.

Hollós uram is hallott ilyesmiről fél füllel,
de ki adna a falu kolompjaira. Annak a Szívósné
nénemaszszonynak nincs egyéb dolga, minthogy
mindenki ügyibe-bajába beleártsa magát, meg a
hireket hordja, amiket mindig tódit.

Nem is adott Hollós uram a sokféle szire-
szóra, amit a faluban hallott, hanem olyan elégtel-
ten, boldogan édegett ő a Boriskával, hogy már

TÁRCZA.

Találkozás.

Úgy rémlik előttem, hogy régen, valaha
Találkozáink mi már ketten,
S mint vidám gyermekek együtt szaladgáltunk
Egy bűbajos tündérbertben.

Az aranyos, színes lepkét együtt űztük
Vadvirágról, vadvirágra,

... S te már nem emlékszel arra a napsütött,
Rózsás arezú, kis fiúra?

Mondod: „Az régen volt, talán igaz sem volt.
Ne untasson ily beszéddel!“

... Eszem ágában sincs, nagyságos kisasszony.
Isten önnel! Isten önnel!

CRASSUS.

A vén kerülő.

Az ordódi erdőben találkoztam egyszer egy
emberkével, kinek úgy viselkedése, mint külső
mivolta igen alkalmas volt arra, hogy tébolyodottat
sejtsen benne.

Öszetöpörödött öreg apó volt, kinek meg-
öszült, bozontos fejét rongyos, esőtől, naptól meg-
feketedett szalma-kalap fedte. Apró, szürke sze-

tekkel, miért szükséges ehhez az a titkolózás, mely a magyar ember nyílt, becsületos jellemével össze nem egyeztethető. Ám ha jót akarnak, tessék kilépni bátran, álcát levette, nyílt sisakkal, de mindaddig, míg ezt nem teszi a szabadköművesség, engedelmet kérünk, de nem hiszünk neki és nem bizunk benne.

Egyébként is azt az igazságot, melyről itt beszélünk, minden ember önmagában is gyakorolhatja. Óh mennyi alkalmat ad erre a mindennapi élet!

Nem csupán az adakozást értjük itt, de mind azon utakat és módokat, melyeket az igazi emberszeretet föltalál az ő nemes lelkesedésében.

Negatív értelemben értjük igazság alatt a jogtalanság elleni küzdelmet, még akkor is, ha saját érdekünkkel jövünk is ez által ellentétbe, mert jól mondja a régi latin közmondás: fiat iustitia et periret mundus! Legyen igazság, inkább vesszen a világ!

És hogy igénytelen cikkceskémét is egy ily szép mondással fejezzem be, az igazság harcosáról mondja a latin: Et si fractus illabatur orbis, inpavidum ferient ruinae! Ha az egész földkerekség összeomlik is, rettenthetlenül sujtják őt a romok!

A munkás kérdés.

A nemzetközi szociálisták által elterjesztett hülye ígék immár teljesen hatástalanok a népre, mely lassan-lassan kezd kiábrándulni belőlük. Ez a mostani aratási munkálatok előtt tünt ki legjobban, amikor ezer meg ezer számban jelentkeznek „czuczilisták” munkára. Nem rég még: „nincs Isten, nincs haza” jelszó alatt a birtokok felosztásáról álmodoztak s ime, most, mint megtért bűnösök munkáért kopogtatnak.

De az Isten gyorsabb volt. Az ország nagy részén maga aratott. Míg a szegény gazda könnybe borult szemmel nézte vetése

szinte nehezire esett a gondolat is, hogy mégis csak meg kell az ő kis unokájától válnia, ha az férjhez találna menni. El is évődött vele e felül sokat az öreg kerülő, mint azon a szép bűbajos nyári estén is, mikor csak a csillagvilágok hintettek derengő, kékes fényt a sötétlő erdő-szélére. Ő ott ült sipkáját a szeméire húzva a ház végén levő kis padon s pipázgatott. Lábainál feküdt éjjeli barangolásaiban hú kíséző társa, a nagy fehér Tisza.

Boriska ott babrált a kis virágos kertben, melyet szűrős sövény-kerítés vett körül s Isten tudja kinek szedte azokat a piros rózsákat.

Az öreg apó elkezdett vele mókázni.

— Hallod-e szógám, ma kérdezte tőlem a Petyi cigány, elmennél-e hozzá feleségül?

— Ugyan ne bolondozzék már kied, hisz csak nem megyek én cigányhoz?

— Ahán, talán a gyorgyói grófot várod?

— Kell is nekem majom.

— Adta beste lelke, hát talán mesebeli princez kéne?

— Nem kell biz nekem, van már nekem szép szeretőm, falu legszebbje, falu legeleje. Annak a kalapjára termettek itt ezek a rózsák is. Ha nem hiszi kelmed, kérdezze meg attól, aki tud benne valamit.

— Megállj te kis varasgyók, mégis csak odadlak én téged a Pityi cigánynak. S e közben

pusztulását, a megtért „czuczilisták” csak annyit mondhattak: megérdemeltük.

Hiteles kimutatás szerint átlag 10.000 arató maradt munka nélkül.

Ez a szám ijesztő nagy s hogy itt sürgős intézkedésre van szükség, ezt belátta maga Darányi földművelésügyi miniszter is, ki most a kereskedelmi miniszterrel karöltve az oly égetővé vált munkás-kérdés megoldásán fáradozik. Legközelebb már megállapodás várható úgy az útépitési, mint az ipari munkák iránt történendő intézkedésekre nézve. Hát igen helyes.

Népünknel ugyan az ipari munkát megkedveltetni nem lesz könnyű feladat, de ez ne rettentse vissza az intéző köröket attól, hogy ezt a fontos kérdést — bár áldozatok árán is — sikerrel megoldják.

Tegyük félre a szűkkeblőséget és a szigorúan vett anyagi érdeket. Hozzanak csak némi áldozatot a hazának és népének az által, hogy adjanak előnyt — bár kezdetben veszteség árán is — a magyar munkásoknak és nyujtsanak nekik alkalmat és módot arra, hogy a gyakorlott idegen munkások mellett beletanulhassanak a különféle ipari munkába. Valamint részesítsék őket mindjárt kezdetben oly bánásmódban, hogy kedvüket ne veszítsék és helyzetükkel kibékülve lehessenek, mert lehetetlen, hogy a mire idegen ember képes, azt a magyar ember megtanulni és megtenni ne tudná.

A kezdet nehézségeit és költségeit sokszorosan fogja kárpótolni az a rendkívüli szolgálat, a melyet a hazának és közügynek tesznek. Ha ily módon tisztességes megélhetést biztosító munkát nyujtunk a haza határain belül munkásosztályunknak, úgy ne féljünk a kivándorlástól és a szociálistáktól, mely alól kiszedjük végleg a talajt.

A munkás-kérdés sikeres megoldásához hozzájárulni magának a társadalomnak is kötelessége.

Nagy hiba volt kezdettől, hogy a műveltebb osztályok nem igyekeztek maguknak a munkásokra befolyást szerezni és egyes esetekben a munkások igazait megvédeni egyes kapzsi munkaadók vagy tiszt-

nevetve dörzsölte meg bozontos állával a durezás, szép leány rózsapiros arcját, mert hát jó kedvű, tréfás ember volt ő kigyelme.

— Hanem, szentem, most már hozdd ki a duplát, meg a szűrőmet, hadd kerülök egyet, későre jár. Te meg zárd be az ajtókat, s feküdj le szépen, előkerülök én is nem sokára.

S azzal a szűrt felvéve, a rozsdás disznó-lábat hóna alá fogta s fütttyentett a Tiszának, hogy együtt induljanak a sétára.

* * *

Mire a gönczöl-szekér rúdja lefelé hajolt, összejárta az öreg az erdőt, nem talált semmit, hát nyugodt lelkiismerettel ballagott haza.

Mikor közel ért a portához, hirtelen rossz érzés szállotta meg, a Tisza is olyan keservesen kezdett vonyítani. Megkettőztette a lépteit, hát a hogy a kis ajtóhoz ér, látja hogy az nyitva van, az eresz oszlopához meg bizonyozan ló volt kötve, mert körülötte föl van vágva a föld.

A kutya szűkölve szaladgált ide-oda az udvaron, az öreg meg benyitott a házba:

— Boriskám, hol vagy?

Nem felel senki.

Gyufát gyújt, nincs a szobában. A konyhában, a kamrában sincs. Megnézi a pinczében, a padláson, kertben, ott sincs. Lehorgaszta ősz fejét, s hirtelen neki tántorodik a negy eperfának, s azután csak bámul, bámul a szürkületbe, a kö-

jeik visszaélése ellen. Ha az értelmesebb és méltányosabban gondolkodó osztály magának meghallgatást biztosít a munkás osztálynál, eléri azt, hogy nem az izgató elemek kerülnek felül és állnak élükre, hanem éppen a leghiggadtabb elemek, kik egyáltalán nem a harcot akarják, nem a felforgatást célozzák, hanem csak a helyzetük javítására törekszenek, a mihez kétségtelen joguk van.

Másrészt ugyancsak a társadalomnak kötelessége elősegíteni a munkás-osztálynál az önségély gondolatát és a szövetkezeti eszmét. Ha egyszer a munkás mozgalom helyes irányba tereltetett, ha a munkások megszokták az egyesülést, a közös célra való együtt működést, felébred bennük az önségély eszméje is. Nem fognak megvalósíthatlan ábrándokon rajongani, egy közös céljuk lesz csupán a munka és az élet.

Az intéző körök feladata a munkás szakegyetek előmozdítása s a szövetkezeti eszme terjesztése. Ha ezeket a feladatokat teljesítik, az izgatók alul elvonják a talajt s megtették a döntő lépést a munkás-kérdés megoldásához.

Lisztharmat.

Több helyről jelentik, hogy a szőlőkben pusztítani kezd a veszedelmes lisztharmat (Oidium Tuckeri).

Ez a penész először Angliában 1838-ban Tucker kertészetében fedeztetett fel; — azóta azonban, főleg nedves lugasmivelés mellett, egész Európában található. Olaszország, Karinthia és Stíriában rendszeresen évenként előfordul, úgy, hogy ellene küzdeni itt a rendes szőlőmunkák közé tartozik. — A hires Madeira-sziget borászatát ezen gomba tette tönkre.

A lisztharmat (Oidium) igen egyszerű gomba, mely görcsö alatt tekintve, többszörösen elágazó fehéres sejtvonalakból, az u. n. myceliumból áll; ebből a szőlő leveleibe és bogyóiba szívó hólyagcsa alakú nyújtványok (haustoriumok) nyomulnak be, melynek hivatása a sejtszövet nedveit kiszívni s azokkal a gombát táplálni. A levelek ily helyeken aztán elvesztik zöld színüket — barnás foltokat kapnak. A myceliumból ferdén lefelé emelkednek egyes sejtvonalak, az u. n. conidiumtartók, melyeknek végén 1—3 tojásdadalakú u. n. conidium keletkezik, amely conidiumok a szél által elfujatnak s a baj így más szőlőkre is átme-

dős semmibe, hogy halványodnak a csillagok lassan-lassan. Hogy zizeg a falevél, milyen hűvös van, hogy rázza őt a hideg.

Hirtelen feleszmélt, összeszedte magát, elment a szomszéd tanyára s oda bezörgetett.

— Nem látták az én Boriskámat, vagy legalább nem hallottak róla.

Senki sem látta.

Sorba jár mindenkit. Reggelre tudja az egész falu az esetet. Senki sem látta, senki sem tud róla, csak a vén Szívósné, de hát az nem számít, mert csak az újjából szopja az ilyeneket.

Ettől kezdve mindig ide-oda járkált az öreg kerülő s a kit elől-utól talált, megkérdezte tőle:

— Nem látta az én Boriskámat, az én szép kis unokámat, jó ember?

Az persze nem látta, ő pedig ment tovább.

Ruhája lerongyolódott, szemé zavaros, téveteget lett, ajka megfakult, ő maga összeesett, összetöpörödött.

Egy év múlva már úgy ismerte mindenki, mint a falu bolondját, a ki szájával rossz pipaszáron fuvolázva, járja az erdőt s megkérdi a fáktól, meg a bokroktól:

— Nem látta az én Boriskámat?

Aztán megy tovább.

Néha meg-megáll a patak hidján, nézi a kristály vizet, talán ez vitte el az ő boldogságát?

Ki tudja? ki tudja?

het. Ezen conidiumok, ha valamely levélre ülepedtek, azonnal sejtfonalakat s ezekből haustoriumokat eresztenek a levél sejtszövetébe; e tápláltság folytán ismét conidiumtartókat és conidiumokat fejlesztenek, mely conidiumok a szél által ismét tovább vitetnek. — E szerint tehát a lisztharmat igen rohamosan terjedhet a szőlőkön. Midőn a leveleken és a bogyókon már annyira kifejlődött, hogy a fonalsejtek conidiumtartókkal is bírnak, ez esetben a meglepett levelek és fürtök hamvas felülettel bírnak s a bogyók héja előbb üvegeménységűvé lesz. később felpattan, leve kifolyik s a héj összeszárad.

E gomba tehát nemcsak leveleit, de fürtjeit is tönkre teszi a szőlőnek.

A gomba rendszeren a szőlő virágzása előtt lép fel a fiatal hajtásokon; innét átmegy a levelekre s végül jut az éretlen bogyókra. Tapasztalat szerint e baj az amerikai szőlőfajokat nem igen bántja; legalább a Labrusca családhoz tartozókat még eddig nem támadta meg. Némely fajták ismét, mint a Trollingi és az Onelló, igen alkalmazkodik ezen gomba befogadására. Amint e gomba ellen tehetünk, azt a következőkben foglalhatjuk össze:

Oly vidékeken, hol a baj többször merül föl, tanácsos rövidebb metszésre átmenni, hogy erőteljesebb hajtást nyerjünk. A lugasokat, — a melyek legfőbb tenyészhelyei a gombáknak — nyitottakká, szellősebbekké kell tenni s egyáltalában a szőlőtöskéket ritkábban kell ily vidéken ültetni. Ahol a bajt észre vesszük, ott azonnal alkalmazzuk a beteg részek kénporról (kénvirággal) való behintését, amely célra igen czélszerű kénfűvót kapni a marburgi borászati iskolánál, valamint a „Wienlaube“ lap kiadóhivatalánál Klosterneuburgban is. Ujabbban Vermorel egy „Torpille“ nevű, a hátán hordozható permeterzőt is szerkesztett ezen célra, melylyel a munka sokkal gyorsabban halad. Ha a baj már igen elterjedt, ez esetben a szőlőnek lehetőleg minden zöld része kéneztessek, mely kénezés szélcsendes s derült időben reggel, a harmat felszálla után végeztessek.

Az osztrák tartományokban, főleg Tirol és Karinthiában évenként négyszer kéneznek, különben alig kapnánk termést; kéneznek pedig a virágzás előtt 1—2 héttel, virágzás után egy hétre s ezenkívül ha kell még 2—3-szor, 3—4 heti időközben. Hol a fürtöket sokszor kénezni kénytelenek, a bor kénes szagot (bökseln) nyer, melytől csak gyakori fejtés által szabadítható meg.

MI UJSÁG?

— **Nemzeti lobogó.** Elmúlt 50 esztendeje, hogy a magyar országgyűlés törvénybe iktatta a czimeres nemzeti lobogó használatát és mégis sok helyen mellőzik azt. Magyarázat helyett imé ide iktatjuk az erre vonatkozó törvényt és rendeleteket. — Az 1848. évi 21. törvényzcikk — a nemzeti színről és az ország czimeréről — így hangzik: „1. §. A nemzeti szín és az ország czimere ősi jogaiba visszaállítatik. — 2. §. Ennélfogva a három színű rózsza (kokárda) polgári jelképen újra fölvetetvén, egyszersmind megállapítatik, hogy minden középületeknél s közintézeteknél minden nyilvános ünnepek alkalmával és minden magyar hajón a nemzeti lobogó és ország czimere használtassék. Egyébiránt a kapcsolt részeknek szabadságukban hagyatván, hogy az ország színei és czimere mellett saját színeiket és czimerüket is használhassák.“ — Ez tehát — mert törvény — parancsol és egyformán kötelez mindenkit, — ez elől kitérni nem lehet. Csak az most már a kérdés, hogy melyek azok a középületek, közintézetek, melyek azok a nyilvános ünnepek, miről a törvény szövegében említés van téve? . . . Megfelel erre a belügyminiszternek folyó évi május 15-én kelt körrendelete. E rendelet szerint nyilvános ünnep: az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulója (április 11.), Ő Felsége születés napja (augusztus 18.), szent István király napja (augusztus 20.) — A középületeknek egész sorozata van leírva ebben a rendeletben. Ezek közül itt Abonyban csak a következő épületek vannak, ahol a czimeres nemzeti lobogót az említett három ünnepen okvetlenül ki kell tűzni. Nevezetesen a főszolgabírói hivatal, a városháza, az anyakönyvi hivatal, a jegyzői lak, az összes iskolák, az ovoda, a kórház, a szegények háza, a vasuti indóház, a postahivatal; tehát 33 helyen kell kitűzni a zászlót. Ehhez csak az a megjegyzésünk, hogy — ha megkívánjuk, hogy a nemzetiségek által lakott

vidékeken ennek a törvényes intézkedésnek pontosan megfeleljenek — első sorban nekünk áll kötelességünkben, hogy magyar nemzeti szempontból mi — a magyarság központján — mi mutassunk nekik jó példát.

— **Deputatum.** Élénk megbeszélés tárgyát képezi most az izraelita hitközség követelése a várossal szemben. Mult alkalommal említettük ugyanis, hogy Pintér Gyula az ősszel azt indítványozta, hogy a város a hitközség deputátumát emelje föl. Deputátumnak nevezzük azt a járandóságot, amit valamely község a felekezeti lelkészeknek, kántoroknak készpénzben vagy természetben ad. Ez a járandóság szerződésen alapul. It-Abonyban t. i. a város sok-sok évek előtt megvezetett a róm. kath. plebánossal, kántorral, a reform. lelkészszel, rektorral, hogy ugyaszólván, mintegy konvenczió fejében, fizet nekik bizonyos összeget, illetve a járandóság egy részét természetben adja ki. Ez a két felekezetenél rámegegy 650 frt 47 kr-ra. Az izraelita hitfelekezet pedig kap 35 frt 80 krt. — Pintér Gyula indítványát a város képviselő-testülete nem fogadta el, — tehát föllebbezte a vármegyéhez, de ott is visszautasították. Most tehát a felett folyik a vitatkozás, hogy jogos-e a Pintér Gyula követelése vagy sem? — Erre vonatkozólag van egy pár szavunk. A lelkészek és kántorok járandóságai a canonica visitation, tehát két oldalú szerződésen alapulnak, — azok egyoldalulag meg nem másíthatók. Amint a község ezen a czímen fizet, az nem a felekezetenek nyújtott segély, hanem a felekezet hivatalnokainak a bére. (Bocsánat e szó használásáért; de hajdanában ezzel a szóval jelezték). Ez a bér — mint a község terhe — nemcsak a felekezetbelieket, hanem az egész lakosságot egyformán terheli. Itt nem lehet hát az 1868. évi 53. törv.-cikk 23. §-át alkalmazni, mely azt mondja, hogy ha a község valamely felekezetet segélyez, a többi felekezeteknek is köteles ugyanakkor igazságos arányban segélyt nyújtani, — mert ez nem segély. De tegyük fel, hogy segély volna, akkor az izraelita hitközség 8 frt 65 krral kapna többet, mint most, a lélekszám arányában, mert nem az adót, hanem a lélekszámot kell venni alapul. — Hát ezért a nyolcz forintért érdemes ilyen vitát csapni akkor, midőn még az sincs eldöntve, hogy pap-bér-e az, vagy egyházi segély, amit a keresztyén felekezetek alkalmazottjai kapnak?

— **Ivóviz.** A ceglédi uti fúrott kút szivattyúja épen a legmelegebb időjárásban mondta fel a szolgálatot. Az a tájékiak nem kaptak ivóvizet. Felbontották a kútát. Talán sikerül jó karba helyezni. Ráférne a kitisztítás a többi fúrott kútra is, mert azok meg folyton zavaros vizet adnak télen-nyáron.

— **Vásár.** Az abonyi országos vásár mához egy hétre, e hó 14-én lesz. Mindenféle jószágot lehet hajtani; de csak vészmentes helyről.

— **Tűzoltók.** Ma délután 3 órára többek meg vannak hívva a városházához az önkéntes tűzoltóság szervezése céljából. Nem akarunk véleményt mondani ebben a dologban, de már kétszer ment össze az önkéntes tűzoltók egylete; félős tehát, hogy most sem lesz hosszú életű. — Az a visszatetsző ebben a dologban, hogy a kik keresztül gazszálat sem tettek a tűzoltás körül, azok gúnyolódtak azok felett, akik polgártársaik vagyonát menteni készen állottak éjjel-nappal. — Nem óriási butaság kellett ahhoz? . . .

— **Követésre méltó.** A kalocsai érsek több ezer holdból álló birtokát ezután nem adja ki nagy bérlőnek, hanem kisebb részletekben olyan embereknek adja bérbe, akik maguk munkálják a földet. Ez nagyon szép példa, — méltó volna követni. Mi örömmel követnénk; csak hogy nekünk nincs több ezer holdból álló birtokunk.

— **Kerékpár verseny.** A szolnoki kerékpárosok — vidéki vendégeik közreműködésével — ma délután 3 órakor Szolnokon a beszenyszögi uton kerékpár versenyt rendeznek. — Verseny után társas vacsora és ismerkedési estély lesz.

— **Karambol.** Tegnap mult egy hete este versenyfutást tartott két biciklista. A város szélétől a ceglédi uton futtattak befelé. Az ártézi kut táján K. S. kerékpáros el akart siklani P. G. kocsija előtt; de a kocsi is sebesen ment és a lovak elütötték a merész kerékpárost. Szerencsére nem történt egyéb baj, csak az, hogy a bicikli kereke összetört, mert az egyik ló behágott és pocékká tette, hogy nem maradt azon kerékpár ábrázat. Hát ez eddig nagyon közönsé-

ges dolog . . . Hanem K. S. követeli a megboldogult bicikli árát. — P. G. pedig följelentést tett utcai kihágás miatt. A lelkitanúság pedig az, hogy az utca nem versenypálya; mert a lovak meg is vadulhattak volna a jól abrakolt néhai biciklitől.

— **Tüzek.** Gulner Gyula orsz. gyűl. képviselőnk tószegi bérelt gazdaságában ma egy hete nagy tűz volt. A szél óriási mérvben segítette elő az égést. Leégett egy 24 öles és egy 16 öles buza asztag, egy 6 öles tavalyi árpa szalma. Több mint 4000 csomó tiszta búza ment tönkre. Szerencsére biztosítva volt. De nem volt a cséplő munkások kenyérkeresete biztosítva; azok elestek a szép keresettől. Úgy hírlík, hogy tanyai gyermekek kukoricát sütöttek volna az árokban és a szél a rakományra sodorta volna az üszköt. — A mult héten szerdán délelőtt 10 órakor bent a városban Molnár Mihályné Lencsés Varga Erzsébet házában (Beviz pénztárnok előtt) az udvaron gyuladt meg egy rakás gezemieze; de a szomszédok — daczára a szárazságnak — szerencsésen elnyomták, pedig már a kerítés is tüzet fogott. Itt is a gyermekek vannak latban. — Hát nem lehet azt a gyufát a gyermek orra elől eltenni?

— **Kártérítés.** A Bartucz Mihály házáért villámcsapás okozta jelentékeny pusztítások és rombolások helyrehozására az „Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet“ oly tisztességes összeget bocsátott a napokban a károsult rendelkezésére, mely teljesen elégséges lesz az épület újra jó karba való helyezésére. E körülmény minden esetre a nevezett szövetkezet megbízhatósága mellett szól s azért nyugodtan tekinthetjük eme gazdasági szempontból igen előnyös társaságnak községünkben való gyors terjedését.

— **Helyre igazítások.** Lapunk mult számában tévesen volt közölve Konyecsni György tanítóról, hogy most kapta meg itteni állásában való véglegesítését, mert ez már régebben megtörtént; helyette Galló Pál tanító olvasandó, akinek felemlítése a véglegesítettek sorából kimaradt. — Lapunk mult számában említettük, hogy Fördös Károly tanító is ki lett volna küldve Kecskemétre a gazdasági póttanfolyamra. Ez téves információ alapult, mert csak Horváth József egy maga lett kiküldve. — Kubicsék Jánosnál történt revolver elsülésnek az oka kipuhatható nem volt, mert alapos megvizsgálás után kitűnt, hogy a revolver felnőtt ember sem bírja elsütöni, a ki annak járását nem ismeri; tehát a kis fiú állítása — hogy ő hozzá sem nyúlt — több mint valószínű.

CSARNOK.

Hadgyakorlat után.

Írta: Máthé Jenő.

Forró nyári nap volt s a manöverporos, fülledt levegő csak úgy káprázott a sárga tarlok felett. A század csendesesen ereszkedett alá a szellősebb magaslatról. Tagbaszakadt kigyóteste amerre elhaladt sötétsárga porfelleget vert fel. Éppen lefújták a nagy gyakorlatot.

A sok kisasszonyhangú brigád-trombita még ott szólt a dombtető megett. A csapatok egyenkint tüntek el a magaslatról; a legördülő ágyúkon meg-megvillant a napsugár. Csak pár díszes raggóságú külföldi attasé lézengett még odafent; messziről úgy néztek ki, mintha ólom katonák lennének.

Káprázatos sebességgel száguld keresztül a dombon egy kis fényes csapat, élen egy fekete sapkás ezredessel s azután zöld tollas, diszruhás generálisok, nyalka, lovagkeztűs adjutánsok, czifra testőrök és udvari lovászok. A poros káprázatban kitűnik egy ezüst sujtatos magyar gárdista hófehér paripán, rengeteg nagy csáková. Szittyá ekességű párduczakczagánya ázsiai fenséggel libegett utána.

Az egyik eskadron élen lovagolt Kammer kapitány s élénken beszélgetett arany vitézkötéses tisztjeivel.

— A lekjopp eskadron mekfan az ekész divizionpan! Iken meine Herrn, hallottátok. — Mondta Ő felsége. — Na, den kapitan Közézt, azd kuda fokja mekitni neket.

Kammer kapitány hájas teste majd szétmálolt örömeiben a lovon. Nagy hasát, mely hullámos

gvűrükben duzzadt az attilája alatt, alig tudta fentartani a nyeregkápa.

Kövér, vörös arczába újjnyi vastagon ülepedett bee a manőverpor. Ott lovagolt mellette egy ugyanolyan kinézésű uhlánus kapitány — Ritter von Geduld, kit mindjárt az első atak alkalmával elesíttek, mert igen jó pajtás volt s mert tudták, hogy kitűnő cognac szokott nála lenni, . . . azután gróf Szenteffy Taszi főhadnagy, Marossy Janesi hadnagy, hátrább báró Barcza Tibi kadét.

Szenczey főhadnagy hátul lovagolt leendő sógorával gróf Zsigray Stefi kadéttal. De szokásuk ellenére most nem igen beszélgettek egymással s a kis szőke, leányos arczú kadét olykor félénken tekintett bálványára, ki csákóellenzője alól egyre a verőfényes síkságot szemlélte s úgy látszott, hogy gondolataiba van elmerülve. — Szenczey nagyon elegáns, nyulánk fiú volt, arisztokratikus magatartással s keskeny, sápadt arczczal, mely folytonos közönyösségével mindenkinek imponált. Czeremoniás bécsi eleganciával volt öltözködve s lován is csak olyan hanyagul ült, mi valami nyertes jockey. Ha valaki ránézett, önkénytelenül is az jutott eszébe: „mégis csak van valami a vérben, az előkelő urat mindig meg lehet ismerni.“ Még a manőver por is jobban kímélte őt, mint a többi paraszt urat.

Kammer kapitány hátrafordult s az ő hires magyarságával recsegő hangon kiáltotta:

— Ermester! Ő felsége, a császár megdicsekedte benneteket! Hamar ürülni, enekelni. Werd's gleich brüllen viehkerln! Úgy fiacskaim!

A huszárok vígan kezdtek bele egy katona nótába.

— Szenczey! hol mek vagy? — kiáltott hátra Kammer kapitány.

Szenczey összerezte lován a szolításra, mintha álmából ébredt volna fel, azután sarkantyúba kapta sárgáját és odavágtatott a cognacozó tisztekhez. Nagyon mereven szalutált a kapitánynak s azután szolgálati hangon így szólt:

— Parancsol kapitány úr!

A kapitány, kinek még mindég kezében volt a fogoly uhlánus cognacos üvege, csaknem zavarba jött e szolgálati hangra s szinte megszegezte magát.

— Aber nein, eregem! Csak azért megkerdeztelek, hogy mivel te ott mek voltál a generálisokkal, hát mit mek mondtak a stéblerek . . . Työnyörű mekvan a sárkád . . . Immer fess. Nézetek mek uraim . . . Immer fess! immer fess!

— Hja vagy úgy! öregem. Csak annyit hallottam, hogy a porosz főherceg is megdicserde az atakodat, de a generálisok főleg téged dicserde, az igaz is, hogy remekül vezettél, — s oly őszinte gúnynyal nézett a vén kapitány szemébe, hogy a többiek bosszúsán félre fordultak. Mégse való így lóvá tenni a hiszékeny öreg eseket, akiről mindenki tudta, hogy gyalázatosan ül a lovon, az ő tehén járású sárkáján. Kammer azonban magánkivül volt örömeiben s vadul kezdett bele-énekelni a huszárok nótájába. Csak tehénjárású lova baktatott egyforma trombasággal alatta. Ő tudta, a sárga, hogy micsoda rengeteg súlyt visz.

— Végkép be van rúgva — mormogta gróf Szenteffy főhadnagy — már megint én vihetem haza.

Végre elérték azt a falut, hol pihenőt tartottak és megetettek.

Csengve-bongva, káromkodva lepte el a huszárság a falut. A hét tiszt hetykén ugratott be egy koresma udvarára. Kammer kapitány, meg a vörös uhlánus — akin úgy feszült az uhlánka, mintha minden pillanatban megakart volna pukadni — voltak az elsők. Tibi — a kadét — megcsipkedte úgy lóhátról a szolgáló arczát, Marossy hadnagy pedig jól megkergette a libákat meg a galambokat. Végre sikerült egy libát elgázoltatni, azt azután felszúra kardjára s odatartotta az öreg koresmárosnak:

— Ezt süssétek meg nekem.

A kis Ilonka szemébe könnyek toluultak a mikor meglátta a kardhegyén vergődő libát.

Szenteffy főhadnagy, aki nőkedvelő volt, kaján szemekkel pillantott a friss, üde leányra s bajuszát pedergetve, csábító állásba helyezkedve, istálló-szagú viccezekkel akarta megnevettetni.

A jóképű öreg koresmárosné új papucsot húzott fel a tiszturak tiszteletére. Az öreg koresmáros pedig ijedten felelgetett a lármás Kammer kapitánynak, aki félelmesre düllesztette ki a hasát, mintha az egész koresmát elakarta volna seperni vele.

Szenteffy pedig csak egyre kurizált a kis leánynak, de az rá sem hallgatott s szemét le-

sem vette Szenczeyről. Mikor aztán észrevette Szenteffy, hogy a leány hová néz, egyszerre hársányan felkiáltott:

— Fiúk, meg van! Hisz ez a kis jószág Szenczeybe szerelmes.

— Ahá! — kiálták duhajan a tisztek, s oda csoportosultak mind a leány köré. Még a kövér uhlánus is röhögve tolta hasát a többiek közé.

A kis leány először elsápadt, azután pedig fehér kötőjébe rejtve arczát, menekülni szeretett volna, de a tisztek úgy körül fogták, hogy sehogy sem juthatott ki közülök.

— Ahá szerelmesek vagyunk!? Jó izlésünk van kicsike!

— Pszt! pszt! — csitította őket Marossy s a jövődöbeli sógorra mutatott. — Nem kell őt kompromittálni a sógora előtt,

Szenczey azonban felséges malicziával fogta karon leendő sógorát s csak annyit morgott:

— Igazán kevés úri ember van ebben a bagázs-ezredben, alig várom, hogy áttésem magam a hetes huszárokhoz, ott aztán úri életünk lesz. . . . Te is áttéted magad úgy-e Stefi?

— Óh hogyne, édesem, hogyne — mormogta hévvel a szőke kadét.

Épp ekkor hívták az urakat ebédelni. — Tolongva hagyták ott a kis leányt, mert nagyon éhesek voltak. — Csak úgy zengett a koresma a tiszturak lármájától. Ott ittak egész késő délutánig az úri-ivóban, mely eléggé tágas szegényes szoba volt, tele olajnyomatú Szűz-Máriákkal. Rengeteg kékes szivarfüst terjengett már a sötétes szoba félhomályában, mikor betoppant a vályogverő cigányok falusi kocza-bandája. No erre még vadabb jókedvük kerekedett az uraknak.

Mindinkább vadabb lett a multság, a tisztek felugráltak asztalra, székre. Szenteffynek is eszébe jutott a kis szőke koresmáros leány. Egyet kurjantott és kiszaladt a paraszt-ivóba, átfogta a megremült kis leány karsú derekát és beakarta húzni a cigányok közé. De mikor látta, hogy nem boldogul vele, felkapta karjaiba s úgy vitte be a huszárok diadal rivalgása közepett a terembe.

No és aztán kissé furcsa dolgot műveltek a tiszturak a kis koresmáros leánynyal. — Előbb agyontáncoltatták a cigány előtt, azután összeölgették meglehetősen huszárosan, összevissza kergették a szobában s ha kifutott a legistálószerűbb megjegyzések közt hozták vissza.

Kammer kapitány, mint valami basa, minden negyedórán egy-egy gombbal tágitott atilláján és felségesen mulatott azon, hogy a tisztek micsoda kegyetlenséget vissznek végbe a szegény kis leánnyal. A cigány meg eszeveszett gyors esárdást húzott, amely végkép feltűzelte a huszártisztek vérét.

A szegény leány tehetetlenül dült az arany-sujtásos karokba, de azért hatalmasan védekezett a tisztek csókszomjas ajkai ellen. Csak mikor az uhlánus borgözös arczát látta felé hajolni, akkor feledkezett meg magáról. Felsikoltott és véresre harapta Szenteffy kezét.

Szenteffy felugrott és nagyot káromkodott.

— Megharapott a kis rima.

Hanem akkor felpattant az ajtó. Az öreg koresmáros kuszált hajjal rohant be, mint valami istenitélet. Megfogta a leányt s magához ölelte. Hebegett, dadogott, de végre is valami rekedt kiáltásban tört ki belőle a kétségbeesett indulat.

— Az én leányomat neveztek annak. — Gazemberek.

Erre aztán nagy riadalom támadt. Felugráltak mind, Kammer kapitány kieresztette bődületes, rozsdás manőver hangját, nagy hasával félrelökven mindenkit s odaállt a reszkető öreg koresmáros elé.

— Mit mek mondtál te vín szamárnak? Nesze neked! — s nehéz tenyerével hatalmasan pofon ütötte.

Az öreg egyet kiáltott s hanyatt esett a padlóra.

Egy pillanat alatt kint voltak az urak az udvaron. Kammer kapitány részeg haragjában, hogy minél előbb kint lehessen ebből az ócska fészekből, alármot fuvatott. A tisztek sebtiben lóra kaptak s kirugtattak a koresma udvaráról. Kiki a czukkja után nézett. Tíz perc alatt meg volt a század. A kapitány összegombolta hasán atilláját, kihúzva kardját, trappot vezényelt s a század tovarobogott a széna-illatos nyári alkonyatban.

HIRDETÉSEK.

Előfizetési felhívás

Viz Zoltán

„Újabb költemények“

ezimű verskötetere.

Ára kötve 1 frt 20 kr.

Van szerencsém igénytelen irodalmi működésem újabb gyümölcseit egy kötetbe összegyűjtve a nyilvánosság elé bocsátani.

1890-ben jelent meg első kiadványom „Költemények“ czim alatt, melyet a legilletékesebb bírálatok rokonszenves méltatásban részesítettek. Azon reményben lépek az „Újabb költemények“-kel a m. t. közönség elé, hogy ez újabb törekvésem is az irodalom barátai részéről, kellő figyelemben fog részesülni.

Fölkérem mindazokat, kik kiadványomra reflektálni sziveskednek, miszerint ez irányban való megkereséseket legkésőbb augusztus hó végeig megtenni kegyeskedjenek, hogy a nyomandó példányok száma felől tájékozást szerezhessenek magannak.

A 10 ívből álló mű az ősz folyamán fog megjelenni s minden megrendelőnek kötve 1 frt 20 krért, bérmentetlenül küldetik meg.

Gyűjtőknek 10 megrendelő után egy t. példány jár. Előjegyzéseket a kiadóhivatal is elfogad.

Abony, 1898. július 21.

Viz Zoltán

h. plebános.

Hirdetmény.

Van szerencsém Abony város és vidéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy szerencsém volt **Kirschweng** urat társamnak megnyerni, ki több éven keresztül Budapesten és nagyobb városokban a maikor igényeinek megfelelő sikerrel működött.

Elvállalunk minden a fényképészethez tartozó **művészies munkák** elkészítését, ugymint: életnagyságú **platin, aquarel és kréta rajz** által kiállított képeket, valamint bélyegnagyságú **névjegy** képeket.

Fölvételek bármikor eszközöltetnek, Midőn t. czimed nagybecsű pártfogását kérjük, biztosíthatjuk a legsikerebb kiállításról.

Kiváló tisztelettel

Vörös és társa.